

	राज्यातील १०० अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना देशातील शैक्षणिक संस्थामध्ये उच्च शिक्षण घेण्यासाठी राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना.
--	---

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक इबीसी-२००३/प्र.क्र.३२३/मावक-२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक ११ जुन, २००३.

प्रस्तावना - एकविसाव्या शतका मध्ये यशस्वी होण्यास अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना आवश्यक असणारे कौशल्य व ज्ञान उपलब्ध व्हावे व त्यांची विविध क्षेत्रात होणाऱ्या स्पर्धात्मक युगासाठी जडण-घडण व्हावी या करिता देशातील उत्तमोत्तम शैक्षणिक संस्थामध्ये त्यांना शिक्षण मिळणे आवश्यक आहे. म्हणून अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना देशातील उत्तमोत्तम शैक्षणिक संस्थामध्ये मोफत उच्च शिक्षण देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय - याबाबत साकल्याने विचार करून शासन आता असा निर्णय घेत आहे की, राज्यातील १०० अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना देशातील उत्कृष्ट शैक्षणिक संस्थामध्ये उच्च शिक्षण घेण्यासाठी राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना परिशिष्ट-अ नुसार लागू करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

२. सदरहू शिष्यवृत्तीसाठी येणारा खर्च " मागणी क्रमांक एन ४ २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण ०१ अनुसूचित जातीचे कल्याण २७७ शिक्षण पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना , राज्य योजनांतर्गत योजना (विधयो) (०४) (१८) राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता पुरस्कार (२२२५ - ३२६ - २)-४०- शिष्यवृत्त्या / विद्यावेतने " या लेखाशीर्षाखाली खर्ची घालून त्याखाली केलेल्या चालू आर्थिक वर्षाच्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

३. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४६८/०३/व्यय-१४, दिनांक ३०/५/२००३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(नं. मा. शिलवंत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति

सचिव, उच्च शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक, शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
संचालक, शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व जिल्हाधिकारी.
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
उपसंचालक, शिक्षण, सर्व विभाग.
सर्व विभागीय समाज कल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी

त्यांना कळविण्यात येते की, सदर शासन निर्णयाची प्रत त्यांच्या जिल्ह्यातील सर्व कनिष्ठ महाविद्यालये / वरिष्ठ महाविद्यालये यांना त्यांच्या स्तरावरून निर्गमित करावी.

सर्व समाज कल्याण अधिकारी, गट - अ, जिल्हा परिषद
सर्व शिक्षणाधिकारी (उच्च माध्यमिक)

त्यांना कळविण्यात येते की, सदर शासन निर्णयाची प्रत त्यांच्या जिल्ह्यातील सर्व कनिष्ठ महाविद्यालये / वरिष्ठ महाविद्यालये यांना त्यांच्या स्तरावरून निर्गमित करावी.

महालेखापाल, महाराष्ट्र - १/२ (लेखा परीक्षा, लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई

सर्व कोषागार अधिकारी.

निवड नस्ती, मावक - २

परिशिष्ट-अ

शासन निर्णय क्रमांक : इबीसी २००३/प्र.क्र.३२३/मावक २, दिनांक ११ जुन, २००३ चे सहपत्र
राज्यातील १०० अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना देशातील शैक्षणिक संस्थामध्ये उच्च
शिक्षण घेण्यासाठी राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजनेची नियमावली.

- १ राज्यातील सर्व विभागातील विद्यार्थ्यांना समान संधी देण्याच्या उद्देशाने शालेय शिक्षण परीक्षा मंडळास, प्रत्येक शालेय शिक्षण परीक्षा मंडळास १२ शिष्यवृत्त्या देण्यात येतील याप्रमाणे ८ परीक्षा मंडळास ९६ शिष्यवृत्त्या देण्यात येतील व उर्वरित ४ शिष्यवृत्ती प्राप्त अर्जातून गुणानुक्रमे ज्यांना १२ वी मध्ये जास्त गुण मिळाले आहेत त्यांना देण्यात येतील एखाद्या परीक्षा मंडळातून जर त्यावर्षी पात्र विद्यार्थी उपलब्ध झाला नाही तर त्या विभागाचा त्या वर्षाचा अनुशेष गृहीत धरून पुढील वर्षी त्याप्रमाणात वाढीव शिष्यवृत्ती त्या विभागास देण्यात येईल.
 - २ विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्याचा रहिवाशी असावा.
 - ३ विद्यार्थी महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जातीचा असावा.
 - ४ या शिष्यवृत्तीसाठी विद्यार्थ्यांच्या पालकाची उत्पन्नाची मर्यादा वार्षिक जास्तीत जास्त रु.२.५० लाख (रु.दोन लाख पन्नास हजार फक्त) एवढी राहिल.
 - ५ शिष्यवृत्तीसाठी विद्यार्थ्यांस संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे अर्ज करणे आवश्यक आहे.
 - ६ सदरहू शिष्यवृत्ती देश पातळीवरील खालील अभ्यासक्रमासाठी लागू राहिल.
- अ विद्यार्थ्याने देश पातळीवर होणाऱ्या कॅट (Common Admission Test) परीक्षेद्वारे Indian Institution of Management अंतर्गत येणाऱ्या खालील सहा व त्या परीक्षेमार्फत ॲडमिशन देण्यात येणाऱ्या इतर विशिष्ट उदा.एस.पी.जैन इत्यादि प्रमुख संस्थेत प्रवेश मिळालेला असणे आवश्यक

१. Indian Institution of Management, अहमदाबाद
 २. Indian Institution of Management, बंगलोर
 ३. Indian Institution of Management, कोलकत्ता
 ४. Indian Institution of Management, लखनौ
 ५. Indian Institution of Management, इंदोर
 ६. Indian Institution of Management, कोझीकोड, केरळ
- ब. इंडियन बिझनेस स्कूल, हैद्राबाद.
- क. बिझनेस इंडिया किंवा तत्सम संस्थेने राष्ट्रीय पातळीवरील "ए + " वर्गीकरण केलेली बिझनेस स्कूलस.
- ड. विद्यार्थ्यांस देश पातळीवर होणाऱ्या जे.ई.ई. (Joint Entrance Examination)परीक्षेद्वारे Indian Institution of Technology अंतर्गत येणाऱ्या खालील सहा संस्थेत व त्या परीक्षेमार्फत ॲडमिशन देण्यात येणाऱ्या इतर विशिष्ट संस्थेत प्रवेश मिळालेला असणे आवश्यक
१. Indian Institution of Technology, पवई-मुंबई
 २. Indian Institution of Technology दिल्ली
 ३. Indian Institution of Technology गोवर्धनी
 ४. Indian Institution of Technology खरकपूर
 ५. Indian Institution of Technology मद्रास
 ६. Indian Institution of Technology रुर्की
- इ. १) ऑल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सेस, नवी दिल्ली.
- २) इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, बेंगलोर.
- ३) बिरला इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, पिलानी, राजस्थान.
- ई. **All India Engineering Entrance Examination च्या मार्फत प्रवेश देण्यात येत असलेल्या खालील संस्था**
१. Motilal Nehru National Institute of Technology, Alahabad (Uttar Pradesh).
 २. Maulana Azad National Institute of Technology, Bhopal (Madhya Pradesh).
 ३. National Institute of Technology, Calicut (Kerala).
 ४. National Institute of Technology, Hamirpur (Himachal Pradesh).
 ५. Malviya National Institute of Technology, Jaipur (Rajasthan).
 ६. Dr.B.R.Ambedkar National Institute of Technology, Jaipur (Punjab).
 ७. National Institute of Technology, Kurukshetra (Haryana).
 ८. Visvesvaraya National Institute of Technology, Nagpur (Maharashtra)
 ९. National Institute of Technology, Rourkela (Orissa).
 १०. National Institute of Technology, Silchar (Assam).
 ११. Sardar Vallabhbhai Patel National Institute of Technology, Surat (Gujarat).
 १२. Karnataka National Institute of Technology, Surathkal (Karnataka).
 १३. National Institute of Technology, Warangal (Andhra Pradesh).
७. वरीलप्रमाणे पात्र झालेल्या विद्यार्थ्यांस त्या त्या शैक्षणिक संस्थेने ठरवून दिलेले पूर्ण शैक्षणिक शुल्क हे परस्पर समाजकल्याण संचालनालयामार्फत संस्थेला देण्यात येईल. हे मंजूर करण्याचे अधिकार संचालक, स.क.पुणे यांना देण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांला त्या शैक्षणिक संस्थेतील वसतीगृह व भोजन शुल्क याचा त्यांच्या आकारणीप्रमाणे पूर्ण खर्च देण्यात येईल. वर्षभरात एकदाच ही रक्कम देण्यात येईल. या

अभ्यासक्रमासाठी लागणारी पुस्तके, शैक्षणिक साहित्य त्याचप्रमाणे इतर शैक्षणिक खर्च यासाठी एकूण रु.१०,०००/-प्रत्येक वर्षी देण्यात येतील.

- ८ या १०० शिष्यवृत्ती आहेत या शालेय शिक्षण विभागांतर्गत असलेल्या प्रत्येक विभागीय परीक्षा मंडळासाठी अशा ८ परीक्षा विभागांना समप्रमाणात देण्यात येतील. म्हणजे प्रत्येक मंडळाला १२ शिष्यवृत्ती देण्यात येतील, उर्वरित ४ शिष्यवृत्ती राज्यपातळीवर गुणानुक्रमे ज्यांना १२ वी मध्ये जास्त गुण मिळाले आहेत त्यांना देण्यात येतील.
- ९ शिष्यवृत्ती अर्जासोबत विद्यार्थ्याने खालील कागदपत्रे जोडणे आवश्यक आहे.
अ. जातीचा दाखला (सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेला)
ब. उत्पन्नाचा दाखला
क. ज्या संस्थेत प्रत्यक्ष प्रवेश मिळाल्याचे संबंधित संस्थेचे पत्र .
- १० शिष्यवृत्तीसाठी प्राप्त झालेल्या अर्जाची छाननी करण्यासाठी खालील प्रमाणे समिती राहिल.
१. प्रधान सचिव / सचिव (सामाजिक न्याय विभाग) --- अध्यक्ष
२. प्रधान सचिव / सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग) --- सदस्य
३. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई --- सदस्य
४. संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. --- सदस्य
५. संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे --- सदस्य सचिव
- ११ सदरहू समिती या योजने अंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या अर्जाची छाननी व पडताळणी करून शिष्यवृत्ती मंजूर करेल. संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य,पुणे संबंधित शिक्षण संस्थेस वितरीत करतील. त्यानंतर संबंधित शिक्षण संस्था विद्यार्थ्यास अदा करेल.
- १२ विद्यार्थ्याने शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी चुकीची अथवा दिशाभूल करणारी माहिती दिली असल्याचे आढळून आल्यास तो फौजदारी गुन्ह्याखाली कारवाईस पात्र ठरेल व त्याला अदा करण्यात आलेली शिष्यवृत्ती महसूली अधिनियमाखाली वसूलपात्र राहिल. तसेच अभ्यासक्रम अर्धवट सोडल्यास शिष्यवृत्ती ची संपूर्ण रक्कम त्याच्याकडून वरील अधिनियमाव्दारेच वसूल करण्यात येईल.
- १३ सदरहू योजनेची व्यापक प्रसिध्दी करून जास्तीत जास्त अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना योजनेचा लाभ मिळावा यासाठी करण्यात येणारा प्रसिध्दी माध्यमाचा खर्च, शिष्यवृत्ती अर्ज छपाई यासाठी लागणारी स्टेशनरी व इतर खर्च इत्यादीसाठी येणारा खर्च रु.१०.०० लाखा पर्यंत या योजनेसाठी देण्यात येणाऱ्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा. सदरहू तरतूद संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे स्तरावर राहिल.
- १४ १०० विद्यार्थ्यांपेक्षा जास्त अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर शिष्यवृत्ती देण्याचा प्राधान्यक्रम खालीलप्रमाणे राहिल :-
आय.आय.एम. व इतर बिझिनेस स्कूलस -- प्रथम प्राधान्य
आय.आय.टी इतर संस्था -- ----- द्वितीय प्राधान्य
अ.क्र.६ (ई) मधिल राष्ट्रीय संस्था ----- तृतीय प्राधान्य
- १५ ही योजना वरीलप्रमाणे सन २००३-०४ या वर्षासाठीच या स्वरूपात लागू होईल. पुढील वर्षी त्यामध्ये आवश्यकतेनुसार योग्य तो बदल करण्यात येईल.